

EXPOSITIE Overzichtstentoonstelling van realist Sam Drukker in Museum Jan

'Ik ga pas schilderen als ik verliefd ben op een beeld'

'Onderweg' heet de tentoonstelling van het werk van Sam Drukker (1957) in Museum Jan in Amstelveen. Schilderijen van mensen en hun verhaal, geschilderd op materialen die op zichzelf al een verhaal hebben. „Ik laat me leiden door de werkelijkheid.”

De kunstenaar is niet alleen een bevlogen schilder, maar ook een bevlogen prater. Als docent, maar ook tijdens het geven van lezingen. Recent voor het eerst voor een zaal in Laren met 200 mensen. Dat ging goed, stelt hij tevreden vast. „Ik vind kunst van groot belang”, zegt hij. „Dat kan ik eigenlijk wel van de daken schreeuwen. Wanneer je leert kunst te snappen en ernaar te kijken, brengt je dat onafhankelijkheid van de materiële wereld.”

Drukker deed zelf twee opleidingen tegelijk: lerarenopleiding en kunstacademie in Groningen. „Als ik daar op terug kijk denk ik: wat heb ik toen veel uren niets gedaan. Dat lag ook aan het onderwijs: de docent kwam het lokaal binnen en zei: 'doe maar'. Het was een tijd van *laissez faire*. Daar ben ik met terugwerkende kracht geïrriteerd over. En ik doe het ook heel anders: ik geef heel veel informatie en zet ook druk bij de leerlingen. Ze krijgen een emmer met informatie over zich heen. Maar ik weet dat de inhoud daarvan uiteindelijk wel zal doordringen.”

Visjes schilderen

Sam Drukker noemt zichzelf realist, die werd opgeleid in een tijd dat er vooral veel conceptuele kunst werd gemaakt. „Ik zat in een klein groepje van acht mensen die met hun tong uit hun mond visjes zaten te schilderen. Een van de conceptuele kunstenaars kwam binnen en die spijkerde een echte vis aan de muur. 'Jullie willen toch een realistische vis zien?' Ik zat zelf

Sam Drukker

De tentoonstelling 'Onderweg' van Sam Drukker is vanaf vrijdag 5 november tot en met 20 maart 2022 te zien in Museum JAN in Amstelveen. Informatie: museumjan.nl

eigenlijk toevallig in die groep, maar het paste me als een oude schoen. Ik laat me leiden door de werkelijkheid. Ik permitteer mezelf ook geen vrijheden. Ik ga pas schilderen als ik verliefd ben op een bepaald beeld. Op hoe het licht valt, of hoe iets er vanuit een bepaalde hoek uitziet.”

De kunstenaar studeerde af in aquarel, maar begon zijn carrière als kunstenaar alsnog met olieverf. De technieken van het aquarelleren kwamen hem daarin toch goed van pas: „Ik hou ervan om transparant en schraal te werken. Ik zet liever één veeg raak dan vier. Het mag er uitzien alsof ik mijn kwast even

'Man met koffer'.

heb schoongerold op het doek. Maar er mag ook best een flinke plak glimmende olieverf op zitten.”

De klassieke schilder gaat niet aan het werk op een wit doek zoals het cliché wil, maar op een doek waarop een 'imprimatuur' is aan-

Roeiers door Sam Drukker.

FOTO'S EDO KUIPERS

gebracht: een dunne laag verf van bijvoorbeeld een bruintint, die er voor zorgt dat de kunstenaar beter van donkere naar lichte tonen kan gaan werken. Toen Sam Drukker bij de start van zijn werk als kunstenaar stuitte op een stapel postzakken van de PTT, besloot hij die te gaan opspannen en daarop te werken. Het maken van zo'n imprimatuur werd daardoor overbodig: het materiaal had zelf al kleur.

Deze manier van werken beviel hem zo goed, dat hij de afgelopen 35 jaar niets anders heeft gedaan. Niet alleen postzakken, maar ook tentdoek, zeilen van zeilboten, zonweringen en allerlei soorten op-

straat aangetroffen hout werden zijn ondergronden. „De roeiende mannen die in de tentoonstelling zijn te zien, zijn geschilderd op oude zonweringen van een bejaardenhuis in Velsen. De geschiedenis van het materiaal neem ik mee in het verhaal dat ik afbeeld.”

Naakte man

Toch waakt de kunstenaar ervoor dat het geen 'gimmick' wordt, waardoor het alleen nog maar zou gaan om het materiaal en niet om de inhoud van de kunst. De titel van de tentoonstelling in Museum JAN zegt wat dat betreft al een hoop: 'Onderweg'. „Het is een

overzicht van mijn werk van de afgelopen tien jaar. Er zijn veel beelden van mensen die ergens willen zijn, waar ze niet kunnen of mogen zijn. Zoals de naakte man met de koffer, die ondertussen ook van die tassen draagt die je in de PC Hooftstraat krijgt. Maar ook roeiers in een veel te klein bootje. En het doek 'Plaag', van iemand die geteisterd wordt door sprinkhanen.”

Tijdens het gesprek worden in Museum Jan ook de doeken uitgepakt van de serie 'Minje', die werd aangekocht door het Joods Historisch Museum. 'Minje' is Hebreuws voor het aantal van tien

Joodse mannen dat nodig is om een dienst in een synagoge te kunnen houden, een soort quorum. Sam Drukker zocht en vond tien Joodse mannen die de Tweede Wereldoorlog als volwassene meemaakten en het overleefden. „Een erbetoon aan overleving”, zegt hij. „De generatie die de Holocaust heeft meegemaakt is langzaam aan het verdwijnen. Mijn ouders zijn overleden, dus hen kan ik er ook niet meer naar vragen. De serie is mijn manier om iets met het Holocausttrauma te doen.”

Jaap Stiemer

Fré Cohen aan het werk in 1933.

FOTO FAMILIEARCHIEF

EXPOSITIE Overzichtstentoonstelling Fré Cohen in Het Schip

Vormgeefster van

Waar is een expositie van het werk van Fré Cohen beter op zijn plaats dan in het Amsterdamse School Museum Het Schip? Nergens.

Bijna een jaar lang zal de expositie van de grafisch kunstenaar daar te zien zijn. De tentoonstelling wordt gecombineerd met het verschijnen van een lijvig boek, met daarin het verhaal van de in 1903 geboren vormgeefster en talloze voorbeelden van het werk dat ze maakte. Cohen werd in Amsterdam geboren en woonde er een groot deel

van haar leven. Ze speelde met haar kunst een belangrijke rol in de emancipatie van vrouwen en de strijd van de arbeiders in Amsterdam. Ze woonde middenin de mooiste voorbeelden van de architectuur van de Amsterdamse School en werd daardoor in haar eigen grafische werk geïnspireerd. Ook het huidige museum voor de Amsterdamse School Het Schip aan de Oostzaanstraat is daarvan een voorbeeld.

Bij het bedrijf DRAGA (Hollandse Draad- en Kabelfabriek) waar ze werkte kwam ze in aanraking met veel ontwerpers, wat haar inspireerde om zelf ook kunstzinnige opleidingen te gaan volgen. In haar werk kwamen alle invloeden

Cohen in Het Schip

de Amsterdamse school

„ Voorvechtster voor vrouwen en arbeiders

terugkerend thema. Haar ouders werken beiden als diamantbewerkers, reden waarom er ook enkele jaren in Antwerpen werd gewoond. De strijd tegen antisemitisme werd in de jaren dertig een belangrijk thema in het werk van Cohen. De laatste foto die van haar werd gemaakt is een groepsfoto uit circa 1942, van de school waar ze les gaf, de Joodse Kunstnijverheidsschool.

Laatste foto

Ze was van Joodse afkomst en ook dat was een in haar werk vaak

Op haar jas is een Jodenster zichtbaar.

Ze dook onder, maar nam zich voor zichzelf van het leven te beroven wanneer ze in handen van de nazi's zou vallen. Dat gebeurde op 9 juni 1943, toen ze op haar onderduikadres in Borne werd gevonden. Ze vergiftigde zichzelf vlak voor ze werd meegenomen op het toilet door het innemen van pillen. Er werd nog gepoogd in het ziekenhuis haar te redden, maar ze overleed drie dagen later.

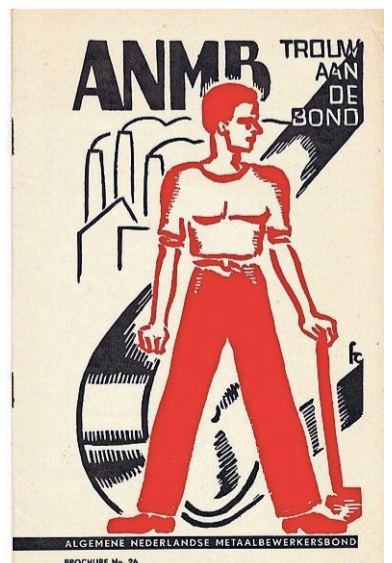
Jaap Stiemer

'Fré Cohen, grafisch kunstenaar' is tot met 4 september 2022 te zien in het Amsterdamse School Museum

Twee ontwerpen van de hand van Fré Cohen: de roman 'Koentje van Kattenburg' en een brochure van de ANMB.

Het Schip, Oostzaanstraat 45, Amsterdam. Er is een programma met lezingen, mogelijkheden tot school- en

groepsbezoek en wandelingen door de buurt. Informatie: hetschip.nl